

Geschiedenis van de vrijmetselarij in Nederland
Beknopte bibliografie, behorend bij de teksten op de website van de Stichting OVN (2014)

www.stichtingovn.nl

NB: Deze bibliografie verwijst voornamelijk naar recente wetenschappelijke publicaties. Waar deze over een bepaald onderwerp niet voorhanden zijn, wordt verwezen naar de belangrijkste andere bron uit maçonnieke en niet-maçonnieke kring.

Ontstaan van de vrijmetselarij in Groot-Brittannië

- Anderson, James, *The Constitutions of the Free-masons. Containing the History, Charges, Regulations, &c. of that most Ancient and Right Worshipful Fraternity*, London 1723.
- Bullock, Steven C., 'Initiating the Enlightenment: Recent Scholarship on English Freemasonry', *Eighteenth-Century Life* 20 (1996) 1, pp. 80-92.
- Hamill, John, *The Craft. A History of English Freemasonry*, Wellingborough 1986.
- Hamill, John, *The History of English Freemasonry*, Addlestone 1994.
- Jacob, Margaret C., *The Radical Enlightenment: Pantheists, Freemasons and Republicans*, London 1981.
- Lane, John, *Masonic Records 1717-1894*, London 1895 (2de ed.).
- Scanlan, Matthew D.J., 'Nicholas Stone and the Mystery of the "Acception"', *Freemasonry today* 12 (2000), pp. 26-30.
- Scanlan, Matthew D.J., 'New Light on Sir Christopher Wren', *Freemasonry today* 18 (2001), pp. 22-24.
- Scanlan, Matthew D.J., 'The Mystery of the Acception, 1630-1723: A Fatal Flaw', *Heredom* 11 (2003), pp. 55-112.
- Scanlan, Matthew D.J.: 'Operative versus Speculative', *Acta Macionica* 14 (2004), pp. 25-54.
- Snoek, Jan A.M., *Einführung in die Westliche Esoterik, für Freimaurer*, [Loge Modestia cum Libertate] Zürich 2011.
- Snoek, Jan A.M., 'Neuplatonismus, Gotik und die Entstehung der Freimaurerei', in: Giorgio Lenz/Christoph Meister (eds.), *Festschrift zum 200-jährigen Jubiläum des Wiedererwachens der Loge Modestia cum Libertate i.O. von Zürich (1811-2011)*, Zürich 2012, pp. 20-35 [tevens gepubliceerd in *Masonica, Revue du Groupe de Recherche Suisse Alpina* 29 (2011), pp. 49-60].
- Snoek, Jan A.M., 'Der religiöse Charakter der frühen Freimaurerei' in *Quatuor Coronati Jahrbuch für Freimaurerforschung* 47 (2010) 61-70.
- Snoek, Jan A.M.,- 'Neue Sichtweise über den Ursprung der Freimaurerei', *Zirkelkorrespondenz* 141 (Februar 2013), pp. 29-33.
- Stevenson, David, *The Origins of Freemasonry. Scotland's Century 1590-1710*, Cambridge 1988.

Rituele werkwijze en symboliek

- Bettag, Klaus/ Jan A.M. Snoek, *Quellen der Eckleff'schen Andreas-Akten*, Flensburg 2012.
- Carr, Harry (red.), *The Early French Exposures*, London 1974.
- Hasselmann, Kristiane, *Die Rituale der Freimaurer. Zur Konstitution eines bürgerlichen Habitus im England des 18. Jahrhundert*, Bielefeld 2009.
- Hasselmann, Kristiane/Jan A.M. Snoek, 'Entwürfe eines neuen Rituals für die Vereinigte Großloge von England im Jahr 1816. Einige Bausteine deutsch-englischer Ritualgeschichte', *Zeitschrift für Internationale Freimaurer-Forschung* 23 (2010), pp. 96-141; 24 (2010), pp. 76-109.
- Knoop, Douglas M.A./G.P. Jones/Douglas Hamer (red.), *The Early Masonic Catechisms*, London 1943 (1963).
- Knoop, Douglas M.A./G.P. Jones/Douglas Hamer (red.), *Early Masonic Pamphlets*, Manchester 1945.
- Loo, P.J. van, *Inleiding tot de geschiedenis van het ritueel van den graad van Soeverein Prins van het Rozenkruis*, [Den Haag 1948].
- Loo, P.J. van, *De ritualen van de historische graden*, [Den Haag 1950].
- Loo, P.J. van, *Geschiedenis van het Hoofdkapittel der Hoge Graden in Nederland*, [Den Haag] 1953.
- Loo, P.J. van, *De geschiedenis van onze ritualen tot het einde van de 18e eeuw*, (Studiebladen Stichting Ritus & Tempelbouw 14) [Den Haag] 1951.
- Snoek, Jan A.M., 'De Rozekruisgraad en het probleem van de blasfemie', *Het Rozekruis* 70 (1996) 2, pp. 19-32.

Geschiedenis van de vrijmetselarij in Nederland
Beknopte bibliografie, behorend bij de teksten op de website van de Stichting OVN (2014)

www.stichtingovn.nl

- Snoek, J.A.M., 'Le développement des rituels maçonniques aux Pays-Bas de 1734 à nos jours', *Acta Macionica* 7 (1997), pp. 283-294.
- Snoek, Jan A.M., 'Rituaal voor de graad van Maître Elu of Uitverkoren Meester, ingeleid, bewerkt en geannoteerd', *Het Rozekruis* 71 (1997) 4, pp. 71-89.
- Snoek, J.A.M., 'On the Creation of Masonic Degrees: A Method and its Fruits', in: A. Faivre/W.J. Hanegraaff (red.), *Western Esotericism and the Science of Religions, Selected Papers presented at the 17th Congress of the International Association for the History of Religions, Mexico City 1995*, Leuven 1998, pp. 145-190.
- Snoek, J.A.M., 'The Earliest Development of Masonic Degrees and Rituals: Hamill versus Stevenson', in: M.D.J. Scanlan (red.): *The Social Impact of Freemasonry on the Modern Western World* (The Canonbury Papers 1), London 2002, pp. 1-19.
- Snoek, Jan A.M., 'The Evolution of the Hiram Legend in England and France', *Heredom* 11 (2003), pp. 11-53 [tevens gepubliceerd als 'L'évolution du mythe Hiramique en Angleterre et en France', *Acta Macionica* 21 (2011), pp. 357-391].
- Snoek, Jan A.M., 'Drei Entwicklungsstufen des Meistergrads', *Quatuor Coronati Jahrbuch für Freimaurerforschung* 41 (2004), pp. 21-46 [ook verschenen als: 'Trois phases de développement du grade de Maître', *Acta Macionica* 14 (2004), pp. 9-24].
- Snoek, Jan A.M., 'De Allusieve Methode', in: [Kris Thys (ed.)], *Mots et signes de reconnaissance. Congrès maçonnique 28-11-2009 - 30 ans GLRB*, (Grande Loge Régulière de Belgique) [Bruxelles 2010], pp. 84-93.

Vrijmetselarij in Nederland

- Bax, Marty, 'Spinozisme, vrijmetselarij en De Dageraad circa 1850-1870' en 'De theosofische loge Post Nubila Lux 1881-1889', in: Marty Bax, *Het web der schepping. Theosofie en kunst in Nederland van Lauweriks tot Mondriaan*, Amsterdam 2006, pp.96-124 en 147-151.
- Boerenbeker, E.A., *De resolutiën van de Grootte Loge, 4 dln.* [Den Haag] 1979-1995.
- Dijkmans, C.J.M., *Het ontstaan van de 'Nederlandsche Vrije Loges'*, [Amsterdam 1885].
- Hanou, André, *Onder de Acacia. Studies over de Nederlandse vrijmetselarij en vrijmetselaarsloges vóór 1830*, Leiden 1997.
- Harel, Anat, 'Onze Storm- en Drang-periode. "Werk naar buiten" en hervormingsdrang in de Orde (1882-1906)', in: A.W.F.M. van de Sande/M.J.M de Haan (red.), *250 jaar Orde van Vrijmetselaren*, 2 dln., Den Haag 2006, pp. 290-341.
- Kwaadgras, Evert (red.), *Overzicht van loges die onder het Grootoosten der Nederlanden en zijn voorlopers gewerkt hebben of werken*, Den Haag 2003 (2de herziene ed.).
- Loo, P.J. van, *Inleiding tot de geschiedenis van de vrijmetselarij: de geschiedenis tot het midden van de achttiende eeuw*, [Den Haag 1948].
- Loo, P.J. van, *Geschiedenis van de Orde van Vrijmetselaren onder het Grootoosten der Nederlanden*, [Den Haag] 1967.
- Maarschalk, H., *Geschiedenis van de orde der Vrijmetselaren in Nederland, onderhoorige koloniën en landen*, Breda 1872.
- Meijer, Floor, 'Gedekt voor het oog der ongeweiden'. *Vrijmetselarij in Amsterdam 1756-1800*, (ongepubliceerde doctoraalscriptie Universiteit van Amsterdam), 2003.
- Meijer, Floor, 'Een onnut meubel in de maatschappij? De Amsterdamse vrijmetselarij in de 19e eeuw', in: A.W.F.M. van de Sande/M.J.M de Haan (red.), *250 jaar Orde van Vrijmetselaren*, 2 dln., Den Haag 2006, pp. 255-290.
- Meijer, Floor, *Wereldburgers. Vrijmetselaren en de stad Amsterdam, 1848-1906*, Amsterdam 2010.
- Mijnhardt, W.W., 'De vrijmetselarij', in: W.W. Mijnhardt, *Tot 't heil der menschedom. Culturele genootschappen in Nederland: 1750-1815*, Amsterdam 1988.
- Peype, D.C.J. van, 'Prins Frederik, 65 jaar Grootmeester. Een eerste verkenning, meer vragen dan antwoorden', *Acta Macionica* 5 (1995), pp. 5-13.
- Reijn, Johan A. van, 'Een Rotterdamse loge omstreeks 1721, De oudste continentale Werkplaats?', *Thoth* 33 (1982) 5, pp. 237-244.

Geschiedenis van de vrijmetselarij in Nederland
Beknopte bibliografie, behorend bij de teksten op de website van de Stichting OVN (2014)

www.stichtingovn.nl

- Sande, A. van de/Rosendaal, J. (red.), *'Een stille leerschool van deugd en goede zeden'. Vrijmetselarij in Nederland in de achttiende en negentiende eeuw*, Hilversum 1995.
- Sande, A. van de, *Vrijmetselarij in de Lage Landen. Een mysterieuze broederschap zonder geheimen*, Zutphen 1995.
- Sande, A.W.F.M. van, *Vrijmetselarij in Nijmegen in de achttiende en negentiende eeuw: Een socio-culturele schets*, Zutphen 1995.
- Sande, A.W.F.M. van de, 'Koninklijke Kunst in een republikeins tijdperk: 1734-1815', in: A.W.F.M. van de Sande/M.J.M. de Haan (red.), *250 jaar Orde van Vrijmetselaren*, 2 dln., Den Haag 2006, pp. 17-24.
- Snoek, J.A.M., 'Rotterdam (La Première Loge sur le continent)', in: E. Saunier (red.), *Encyclopédie de la Franc-Maçonnerie*, [Paris] 2000, pp. 762-763.
- Snoek, J.A.M., 'Orange-Nassau', in: E. Saunier (red.), *Encyclopédie de la Franc-Maçonnerie*, [Paris] 2000, pp. 624-626.
- Snoek, J.A.M., 'La franc-maçonnerie aux Pays-Bas', *Acta Macionica* 7 (1997), pp. 271-281.
- Snoek, J.A.M., 'De 'veele enorme en schreeuwende faiten tegen de Broederschap begaan' door [Johan / Jean / John] Georg / George [de] Schmidt / Smith', *Acta Macionica* 21 (2011), pp. 159-186.
- Snoek, Jan A.M., 'Boetzelaer, Carel, baron van (den) (1727-1803)', 'Ochs, Peter / Petrus (1752-1821)', 'Radermacher, Johan Cornelis / Jean Corneille (1700-1748)', 'Smith, [John] George [de] (c. 1728 – c. 1785)', 'Van Teylingen, Isaäk (1735-1813)' en 'Van Wassenaer, Juste-Gérard / Joost Gerrit, baron (1716-1753)', in: C. Porset & C. Révauger (eds): *Le Monde Maçonnique des Lumières (Europe-Amériques & Colonies). Dictionnaire prosopographique* (3 Vols), Paris 2013, pp. 402-406, 2112-2116, 2322-2324, 2562-2566, 2711-2713, 2713-2715.

Vrijmetselarij in voormalige Nederlandse overzeese grondgebieden

- Bate, Osborne Hambrook, *The Lodge de Goede Hoop the Mother Lodge of South Africa and later no. 1 on the Roll of the Grand Lodge of South Africa and formerly no. 12 on the Roll of the Grand East of the Netherlands [...] Revised, edited and brought up to date by Thos. N. Cranstoun-Day*, [Cape Town 1972].
- *Gedenkboek van de Vrijmetselarij in Nederlandsch-Oost-Indië 1767-1917*, Semarang [1917].
- Kroon, Andréa, 'De invloed van Nederlandse vrijmetselaren op de handelsbetrekkingen met Azië in de 18de en 19de eeuw', in: Andréa Kroon/Marty Bax(red.), *Vrijmetselarij in Nederland. Een kennismaking met de wetenschappelijke studie van een 'geheim' genootschap*, (Stichting OVN) Den Haag 2003.
- Stevens, Th., *Vrijmetselarij en samenleving in Nederlands-Indië en Indonesië, 1764-1962*, Hilversum 1994.
- Penman, A.T., 'Freemasonry in South Africa', *Ars Quatuor Coronatorum* 80 (1967) pp. 280-286.
- Veur, P.W. van der, *Freemasonry in Indonesia from Radermacher to Soekarno 1762-1961*, s.l. 1976.
- Visser Smits, D. de, *Honderd en vijftig jaren maçonneken arbeid in Nederland, Oost-Indië*, s.l. s.a.

Vrijmetselarij als zondebok

- Cohn, Norman, *Warrant for Genocide; The Myth of the Jewish World-Conspiracy and the Protocols of the Elders of Zion*, London 1967.
- Berkvens-Stevelinck, Christiane, 'Cénacles libertins ou premières loges? Les débuts de la Franc-Maçonnerie hollandaise', *Dix-huitième siècle* 29 (1997), pp. 303-313.
- Bouman, Machteld (red.), *De uitvaart van het vryje metzelaersgilde. Een antimaçonnieke klucht uit 1735*, Amsterdam 1992.
- Van de Brandt, A.M.M., *De vrijmetselarij in de Republiek: Vestiging en verbond 1735-1744*, Tilburg 1990.
- Haan, M.J.M. de/W. van Keulen, 'Enkele lotgevallen van de Vrijmetselarij in het eerste oorlogsjaar', *Thoth* 51 (2000) 2/3, pp. 67-88.
- Hoogwoud, F.J., e.a., *The Return of the Looted Collections (1946-1996). An Unfinished Chapter*, (Proceedings of an International Symposium to Mark the 50 Anniversary of the Return of the Dutch Book Collections from Germany in 1946, 15-16 April 1996) Amsterdam 1997.
- Katz, Jacob, *Jews and Freemasons in Europe 1723-1939*, Cambridge (Mass.) 1970.
- Kwaadgras, Evert, 'Roof en recuperatie. Het lot van de verzamelingen van de Orde ten tijde van de Tweede Wereldoorlog', *Thoth* 51 (2000) 4, pp. 115-128; 51 (2000) 6, pp. 201-231.

Geschiedenis van de vrijmetselarij in Nederland
Beknopte bibliografie, behorend bij de teksten op de website van de Stichting OVN (2014)

www.stichtingovn.nl

- Van de Paverd, P.A., 'De Rooms Katholieke Kerk en de Vrijmetselarij', *Acta Macionica* 10 (2000), pp. 49-75.
- Piatigrski, A., *Who's afraid of the freemasons? The phenomenon of freemasonry*, London 1997.
- Roberts, J.M., *The Mythology of the Secret Societies*, London 1972.
- Sande, Anton van de, 'Antimaçonisme bij katholieken en protestanten in de negentiende eeuw', in: A. van de Sande/J. Rosendaal (red.), *'Een stille leerschool van deugd en goede zeden'. Vrijmetselarij in Nederland in de achttiende en negentiende eeuw*, Hilversum 1995, pp. 137-155.
- Snoek, Jan A.M., 'Boekbespreking van [Albertus Frese en Christiaan Schaeff], *De Uitvaart van het Vrije Metzelaersgilde; Een anti-maçonnieke klucht uit 1735 (...)*', *Mededelingen van de Stichting Jacob Campo Weyerman* 17 (1994) 1, pp. 28-31.
- Snoek, Jan A.M., 'De verhouding tussen de Vrijmetselarij en de Kerk; historische ontwikkeling en situatie nu', *Acta Macionica* 10 (2000), pp. 337-349.
- Sykes, Christopher, 'The Protocols of the Elders of Zion', *History Today* 17 (1967), pp. 81-8.
- Taguieff, Pierre-André, *Les Protocoles des Sages de Sion; Faux et usages d'un faux: I. Introduction à l'étude des Protocoles - un faux et ses usages dans le siècle; II. Etudes et documents*, Paris 1992.

Vrijmetselarij en vrouwen

- Burke, Janet M., 'Freemasonry, Friendship and Noblewomen: The Role of the Secret Society in Bringing Enlightenment Thought to Pre-Revolutionary Women Elites', *History of European Ideas* 10 (1989) 3, pp. 283-94.
- Centre for Research into Freemasonry/Centre for Gender Studies in Europe (University of Sheffield), *Abstracts of the conference 'Lodges, Chapters and Orders: Fraternal Organisations and the Shaping of Gender Roles in Europe'*, July 2002: www.shef.ac.uk/~crf/news/besantconf/besconf1.htm
- Davies, M., 'De Grootloge van Adoptie, "La Loge de Juste" Den Haag, 1751', *Thoth* 58 (2007) 1, pp. 17-46.
- Fokker, Anky F., *Leven is als weven. Een halve eeuw Orde Vita Feminea Textura 1947-1997*, Baarn 1997.
- *Gedenkboek ter gelegenheid van het vijftigjarig bestaan van de Internationale Orde der gemengde vrijmetselarij 'Le droit Humain' 1899 - 11 mei 1949*, s.l. [1949]
- Heidle, Alexandra/Jan A.M. Snoek (red.), *Women's Agency and Rituals in Mixed and Female Masonic Orders*, Leiden 2008.
- Hivert-Messeca, Gisèle/Yves, *Comment la Franc-Maçonnerie vint aux femmes. Deux siècles de Franc-Maçonnerie d'adoption féminine et mixte en France 1740-1940*, Paris 1997.
- Jacob, Margaret, 'Freemasonry, Women, and the Paradox of the Enlightenment', in: Riemer, Eleanor S., *Women and the Enlightenment*, (Women & History 9) New York 1984, pp. 69-93.
- Keus, Elly, *In de voetsporen van Rakoczy. Het honderdjarige bestaan van een bijzondere loge*, Gouda 2011.
- Moreillon, Françoise/Jan A.M. Snoek, 'Bourbon – Louise Marie Thérèse Bathilde d'Orléans, duchesse de, puis princesse de Condé (1750-1822)' en 'Chartres, Louise Marie Adélaïde de Bourbon-Penthièvre, duchesse d'Orléans, duchesse de (1753-1821)', beide in: C. Porset/C. Révauger (eds), *Le Monde Maçonique des Lumières (Europe-Amériques & Colonies). Dictionnaire prosopographique* (3 Vols), Paris 2013, pp. 509-516, pp. 740-743.
- Révauger, Cécile/Jacques Ch. Lemaire (eds.), *Les femmes et la franc-maçonnerie. Des Lumières à nos jours*, 2 Vol. (La Pensée et les Hommes), Brussel 2010.
- Snoek, J.A.M., 'Vita Feminea Textura', in: Saunier, E. (red.): *Encyclopédie de la Franc-Maçonnerie*, [Paris:] La Pochothèque/Librairie Générale Française 2000, pp. 887-888.
- Snoek, Jan A.M., 'Seignelay, Catherine-Pauline de Béthune Sully, marquise de (1752-1795)' (*) in: C. Porset/C. Révauger (eds), *Le Monde Maçonique des Lumières (Europe-Amériques & Colonies). Dictionnaire prosopographique* (3 Vols), Paris, pp. 2522-2524.

De materiële cultuur van de vrijmetselarij

- *Catalogus van het Museum van het Groot Oosten der Nederlanden*, Nijmegen 1913.
- Croiset van Uchelen, B./E. Kwaadgras, *Het ordegebouw van de Orde van Vrijmetselaren onder het Grootoosten der Nederlanden*, Den Haag 1992.

Geschiedenis van de vrijmetselarij in Nederland
Beknopte bibliografie, behorend bij de teksten op de website van de Stichting OVN (2014)

www.stichtingovn.nl

- Curl, James Stevens, *The Art and Architecture of Freemasonry: an Introductory Study*, London 1991.
- Curl, James Stevens, *Freemasonry & The Enlightenment. Architecture, Symbols & Influence*, London 2011.
- Engelberts, Monique, 'Glazen en drinkgewoonten bij de vrijmetselarij. Een voorlopige inventarisatie van maconniek glaswerk in Nederland vanaf ca. 1750', (ongepubliceerde doctoraalscriptie Rijksuniversiteit Leiden) 1986.
- Hanrath, Joh.J. e.a., *De beoefening van de Koninklijke Kunst in Nederland*, 's-Gravenhage 1971.
- Kroon, Andréa, 'Wijsheid, Kracht en Schoonheid. Thema's in de decoratie van Nederlandse vrijmetselaarsloges in de achttiende eeuw', *Kunstlicht* 21 (2000) 1, pp. 18-23.
- Kroon, Andréa, 'De interpretatie van het maçonnieke schootsvel van de achttiende eeuw tot heden', 'De beeldentaal van het maçonnieke schootsvel (1735-1830). Een aanzet tot een iconografische studie', 'De beeldentaal van het schootsvel van de hogere graden (1735-1830)', *Thoth* 52 (2001) 4, pp. 157-273.
- Kroon, Andréa, 'Maçonnieke lakdozen. Een onbekende categorie 19de-eeuwse exportproducten uit Japan', *Aziatische Kunst* 31 (2001) 4, p.2-22.
- Kroon, Andréa, 'The Material Culture of Freemasonry in the Netherlands 1735-1945. History, Destruction, Conservation', in: Andréa Kroon/Marty Bax (red.), *Masonic and Esoteric Heritage. New Perspectives for Art and Heritage Policies*, (Stichting OVN) Den Haag 2005, pp. 231-233.
- Kroon, Andréa/Audrey Wagtberg Hansen (red.), *Kunst en Westerse Esoterie. Een traditie in de beeldende kunst van de 17de eeuw tot heden*, (Stichting Post Universitair Kunsthistorisch Onderzoek) Utrecht 1999.
- Kroon, Andréa/Audrey Wagtberg Hansen, *Geheim Den Haag. Vrijmetselaarstempels en andere esoterische gebouwen in Den Haag rond 1900*, Den Haag 2011.
- Kwaadgras, Evert, 'George Kloss and His Masonic Library', *Ars Quatuor Coronatorum* 111 (1998), pp. 25-43.
- Snoek, Jan A.M., 'Burckhardt, Christian Ehrenfried (1744-1821)' en 'Burckhardt, Johan Christiaan (1772-1848)', beide in: C. Porset/C. Révauger (eds.), *Le Monde Maçonique des Lumières (Europe-Amériques & Colonies). Dictionnaire prosopographique* (3 Vols), Paris 2013, pp. 580-581, 582-584.

Invloed van de vrijmetselarij op de Nederlandse cultuur en samenleving

- Kwaadgras, Evert, 'George Kloss and His Masonic Library', *Ars Quatuor Coronatorum* 111 (1998), pp. 25-43.
- Autexier, P.A., *La colonne d'harmonie*, Paris 1995.
- Autexier, P.A., *La Lyre Maçonne*, Paris 1997.
- Barret, W.A., 'Masonic Musicians', *Ars Quatuor Coronatorum* IV (1891), pp. 90-96.
- Basso, A., *L'Invenzione della Gioia*, Milan 1994.
- De Boer, Jan/Jan Wils, *Inleiding tot de kennis van symbolische vormen en van de mystiek der bouwkunst*, Amsterdam [1948].
- Cotte, R., 'Les Musiciens dans l'Histoire de la Franc-Maçonnerie', *La Revue Internationale de Musique* 11 (1951), pp. 489-496.
- Cotte, R., *La Musique Maçonique*, Paris 1987.
- Davies M., 'Musici en vrijmetselarij in 's-Gravenhage in de 18de eeuw', *Thoth* 49 (1998) 1, pp. 13-31.
- Davies, M., 'Musici in La Vertu te Leiden en negen canons door J.A. Kauchlitz Colizzi', *Thoth* 51 (2000) 1, pp. 34-42.
- Davies, M., 'Jean Pierre Isaaq du Bois (1723-1780)', *Thoth* 52 (2001) 2, pp. 91-97.
- Davies, M., 'Masonic musical, poetical and theatrical heritage. Unexplored territories in public and private archives', in: Andréa Kroon/Marty Bax (red.), *Masonic and Esoteric Heritage. New Perspectives for Art and Heritage Policies*, (Stichting OVN) Den Haag 2005, pp. 148-162.
- Davies, M., 'The Muse of Freemasonry', in: *Freemasonry in Music and Literature* (Canonbury Papers 2), London 2003, pp. 85-103.
- Davies, M., *The Masonic Muse, Songs, Music and Musicians associated with Dutch Freemasonry, 1730-1806*, (Koninklijke Vereniging voor Nederlandse Muziekgeschiedenis) 2005.
- Gefen, Gérard, *Les musiciens et la franc-maçonnerie*, z.pl. 1993.

Geschiedenis van de vrijmetselarij in Nederland
Beknopte bibliografie, behorend bij de teksten op de website van de Stichting OVN (2014)

www.stichtingovn.nl

- Haan, M.J.M de, 'Een groot gezin, De Louisa State (1869-2002)', in: A.W.F.M. van de Sande/M.J.M de Haan (red.), *Vrijmetselaren: 250 jaar en meer*, z.pl. 2006, pp. 341-344.
- Hanou, A.J.A.M., *Drift en deugd : Literatuur van vrijmetselaars in de loge Vicit Vim Virtus voor 1830*, Hilversum 1993.
- Hanou, A.J.A.M., *Sluiers van Isis, Johannes Kinker als voorvechter van de Verlichting, in de vrijmetselarij en andere Nederlandse genootschappen 1790-1845*, Deventer 1988.
- Hanou, A.J.A.M., *De naakte waarheid der vrije metselaars: Teksten van de 18de-eeuwse schrijver Jacob Campo Weyerman over de vrijmetselarij*, s.l. 2004.
- Heuvel, Pauline van den, "'In één woord: men zorge voor elkander": Tonelisten & vrijmetselarij te Amsterdam 1795-1844', (ongepubliceerde doctoraalscriptie Universiteit van Amsterdam) 2003.
- Keulen, Wim van, 'Stiefkinderen van de Duitse Vrijmetselarij (2). Der Freimaurerbund "Zur aufgehende Sonne" en [de] "Symbolische Grossloge von Deutschland"', *Thoth* 57 (2006) 5/6, pp. 176-187.
- Mijnhardt, Wijnand W. 'Van vrijmetselaarsloge tot Maatschappij Toonkunst: de emancipatie van de muziek in Nederland rond 1800', in: *Hef aan! Bataaf!*, Alphen aan den Rijn 1997.
- Mulvey-Roberts, Marie/Hugh Ormsby-Lennon (red.), *Secret Texts: The Literature of Secret Societies*, New York 1995.
- Nelson, Claire M., 'The Masonic Connections of Haydn's Impresario Johann Peter Salomon', *Ars Quatuor Coronatorum* 110 (1997), pp. 177-191.
- Poole, H., 'Masonic Song and Verse of the Eighteenth Century', *Ars Quatuor Coronatorum* 40 (1928), pp. 8-29.
- Poth, A., *De ontwikkelingsgang van het Maçonnieke Lied*, Den Haag 1956.
- Sharp, A., 'Masonic songs and song books of the late XVIII century', *Ars Quatuor Coronatorum* 65 (1953), pp. 84-95.
- Silber, Gordon R., 'Poèmes et chansons maçonniques du XVIIIe siècle: un aspect peu connu de la franc-maçonnerie', *Revue des Sciences Humains* 146 (1972), pp. 167-188.
- Stevens, Th./Joh. S. Wijne, *Vrijmetselarij en charitas. 'Met toewijding arbeiden aan het welzijn der gemeenschap'*, z.pl. 2001.
- Vermote, Michel/Jeffrey Tyssens, 'Par la parole et par les actes. Vrijmetselarij en de emancipatie van de arbeiders', in: Jeffrey Tyssens (red.), *Van Wijsheid met vreugd gepaard. Twee eeuwen vrijmetselarij in gent en Antwerpen*, Brussel 2003, pp. 177-196.

De wetenschappelijke benadering van de vrijmetselarij

- Faivre, Antoine, *Acces to Western Esotericism*, Paris 1994.
- Hanegraaff, Wouter, J., *New Age religion and Western culture. Esotericism in the mirror of secular thought*, Leiden 1996.
- Hanegraaff, Wouter J. (red.), *Dictionary of Gnosis and Western Esotericism*, Leiden 2005.
- Hanegraaff, Wouter J./Joyce Pijnenburg (eds.), *Hermes in the Academy: ten years' study of western esotericism at the University of Amsterdam*, Amsterdam 2009
- Hanegraaff, Wouter J., *Western esotericism: A guide for the perplexed*, London 2013.
- Kroon, Andréa/Marty Bax (red.), *Vrijmetselarij in Nederland. Een kennismaking met de wetenschappelijke studie van een 'geheim' genootschap*, (Stichting OVN) Den Haag 2003.
- Snoek, Jan A.M., 'Researching Freemasonry; Where are we?', *Journal for Research into Freemasonry and Fraternalism* 1.2 (2010), pp. 227-248.

[Zie ook de als download beschikbare artikelen op www.stichtingovn.nl in de rubriek informatieportaal, literatuurverwijzingen]